

Vinohradská 12 letos opět bojuje v anketě Českého internetu Krzysťalová lupa.

A tak pokud nás rádi posloucháte, budeme moc vděčný za váš hlas na webu.

Krzysťalová.lupa.cz.

Díky, že jste s námi.

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.

Tý mrcho jedná, já tě tady holka zlatá přivážu.

Skrytý mikrofon odhalil jak se v jedné české LDN sechovaly k seniorce.

Proč si neumíme vážít starších i na to se zeptám naší reportéry Ani Košledové a lucije Vidovičové socioložky z Masarykové univerzity.

Dnes je středa prvního listopadu.

Ahoj Ano, vítěj ve Vinohradské 12 se po nějaké době.

Ahoj Mati, dobrý den posluchači.

Začneme dneska příběhem, o který se zajímala Ani Košledová moje kolegině z webu i rozhlas.cz.

Ona se dostala k případu z Plesencka, kde se v jedné z tamních léčeben dlouhodobě nemocných mnil personál nevybírá věchovatek seniorce.

Upozornila na to její vnučka podle které mnilo v té dane LDN-ce docházet, cituje, k hrubému zacházení, vulgárním oslovování, vyhrožování a zbytečnému přivazování k pusteli.

Jak se se k tomu případu dostala?

Ona se mi ozvala její vnučka s tím, že její babička byla hospitalizovaná v Plesencké nemocnici privamet.

A nezdálo si její, jak tam s její babičkou zacházely.

Ona je takové veřejné témství, že se s lidmi v LDN-kách nezachází dobře občas to vyplavé na povrch v nějaké medialní kouse, ale novinářské, hrozní těžké tyhle případy popsat a doložit.

A to je kůle tomu, že těch, kterých se to týká

se s těch nemocnic často nedostanou a nebo třeba nejsou schokně vypovídat.

V tomhle případě mi, ale vnučka hrozně pomohla vlastně uděla spoustu práci za mě.

Případně výborně zdokumentovaný měla k dispozici i skrytné nahrávky, které už předala polici a pak je předala mě.

A já jsem vlastně mohla už pracovat s napůl začatou investigativní prací.

Ona je to asi LDN-ka od LDN-ky, ale bavíme se tady o konkrétním případě, který ty si zmopovala za pomocí vnučky té babičky,

které se mělo dít nějaké příkoří, mluvila si o skrytých nahrávkách, co přesně se mělo té paní dít a co na těch nahrávkách je.

Vnučka si stěžovala na několik věcí.

To, co je prokazatelné, je, že sní personálne moc nic, zacházel hrubě.

Hruběj oslovoval, zeznívali tam věci, jako ty mercho jedna a také výhrušky typu, jestli nepristaneš hulákat, zalipím ty pusu.

Další, co bylo problematické, bylo kurtování té babičky.

Mám na mysli, když ji přivazovali ruček posteli.
V Česku existuje zákon o zdravotních službách,
který definuje, kdy a za jakých okolností
se využít omezovacích prostředků.
De to jediné v případě, že člověk ohrožuje sam sebe,
který je okolný a pouze na nezbytně dlouhou dobu.
Také v zákoně stojí, že vše musí být důkladně
zapzáno ve zdravotní dokumentaci pacienta.
A v případě této babičky vlastně chyby zápisů
ve zdravotní dokumentaci, což potvrdila i policie,
podle které se nemocnicé dopustí a přestupku.
To znamená, pokud to vyhodnotili jako přestupek,
tak dá se tomu říkat týrání přímo?
Záleží, kohol se zeptáš, podle policie
bylo jednání s pacientou, tedka nemluví o těch kortacích,
ale způsob, jaký vlastně personálně nemocnicé oslovoval,
tak tady to bylo podle policie mezi zákona.
Podle zdravotní etičky, barbory rebíkové,
to bylo zcela nepřijatelné, podlení žádný kontext,
neospravedelní, neudstivé a ponižující jednání
ze strany zdravotníků.
Také se mluvila s právníčkou šárkou Duškovou,
která se specializuje na práva pacientů.
Přenutné si uvidomit, že seniorka v zahrzení
není jen odkázalá na péči personálu,
ale je také v jejich moci.
Podletelze, podobné verbální útoky,
definovat jako formu psychologického násilí.
Podobné verbální ponižování a útoky,
zýme na pokodě zažívá dlouho robě,
mohou pro člověka v takto zranitavné situaci
mít opravdu devastující násled.
A samozřejmě nepřijatelné, to bylo také pro vnučku,
která mě s clím případem obeznámila
pak je otázka, jak se na celou věc dívala nemocnicé.
Já jsem vedla rozhovor s primářem, nemocnicé privamet
a ne nabyraj jsem dojmou,
že by si nemocnicé připuštila nějaké větší pochybení.
To znamená, ona se nějakým způsobem
ta LDN-ka hájí, věděla o tom, co se tam přesně dělo?
Tak ona to věděla, protože to řešela policie.
Primář mi řekl, že v těch nahrávkách
žádné hrbostí je neslyšel.
Oldřich Berka, primář centra návazné péče

v nemocnici privamet.
Já osobně jsem, co si mi bylo,
jako by přehráváme,
jsem tam nikdy urážlivý slovo neslyšel.
Ale zároveň přiznou, že te nahrávky neslyšel celé.
Já jsem to teda úplně neslyšel normalně celé,
protože to je několika hodinová,
jako nějaké audio záznam.
Takže nemocnicé o případu ví,
ale ne přiznává, že by tam k nějakým hrbostem došlo.
Já jsem tam samozřejmě slyšel nějaké úrivky,
když se mi nezpíš takové, jakoby familiální,
jakoby ale díme tomu,
asi si myslím, že spíš možná,
by návrupřejmě nějakou toho tykání,
ale byloženě ty hrbostí,
tohle to já jsem osobně to teda mít,
to nebo teda jako by tohle přehráv.
Zároveň mi primář řekl,
že jedna z těch sestor,
která tam drží by pracovala,
už tam nepracuje,
a naznačil, že tam mohl dojít k nějakému,
neupelně šťastnému jednání s rodinou.
Tak důsledek toho, která bylo,
že teda jsme jej nechali odejít,
zpracovně pomil, už u nás nepracuje.
Ale dalo to nespecifikoval.
My samozřejmě, tedy identity dotičených lidí
z námi rozhodli jsme si je tedy nezvěřeněvat,
co s tím případem bude dál.
Já jsem byla v kontaktu s právníčkou vnučky,
a tam je popisovala,
že případ hodlá řešit v rámci trstního řízení,
a že se také budou obracet na ombudsmana.
Zduraznila, že jejich cílem je upozornit na systémový problém
a to, čemu jsou ty nejzrenitelnější pacienti,
jako právě tato babička vystavová,
nebez toho, aby se mohli nějak bránit.
Tak já mu zděkuju,
že si tenhle případ zmapovala
a mohli jsme si o něm popovídat.
Děkuju, Mati, při hezký den všem posluchačů.
Tady holka zlatá přivážu.

Já se na tebe vykašlu.
Stojí do slova v policijním přepisu na hrávky
z 18. června 2022.
Autorkou těchto slov je jedna ze zdravotních sester
zdravotnického zařízení privamet.
Personál měl seniorce tykat vyhrožovat
a podle plzynské policie
minimálně vyhrožovat,
když se nám ještl,
měl seniorce tykat vyhrožovat
a podle plzynské policie
minimálně ve dvou případech
překročit předpisy tím,
že ji bezpovinného zápisu
do zdravotní dokumentace
přikortoval k posteli, jak jsme slyšeli.
Primář centra návazné péče odmítá,
že by k hrubému jednání došlo.
Zajímalo mě jestli tenhle případ,
který zdokumentovala Anna Košlerová
a o kterém si víc můžete přečíst
na webu i rozhlasu.
Zdají jeden z deseti
zesta nebo s tisícem.
Na kdo jiný by o tom měl vědět víc,
než sociální Gerontološka
Lucie Vidovičová
z Masarykové univerzity.
Dobrý den, vítejte ve Vinohradské 12.
Děkuji za pozvání.
Co jste si říkal, když jste
četla tenhle příběh?
Co bylo to první, co vám proletilo hlavou?
Na jednu stranu naprostá panika
a na druhou stranu je to něco,
co se dá čekat, protože bohužel
tyhle ty věci se dějí
a je belém otázkou času,
kdy se to dostane na povrch
a na veřejnost.
To znamená, když se ty věci dějí,
tak jak si to vám představit?
Tohle není jeden případ zesta,
ale každý druhý, třetí,

čtvrtý senior
v institucích typu LDN
zažívá nějakou šikanu
nebo nějakou nenávist.
Jako ještě nemáme úplně přesná data,
co se týká právě těch sociálních institucí
nebo zdravotní péče,
ale ze zahraničních výskumů,
které dělá třeba i
sjetová zdravotnická organizace,
tak v nich se třeba přiznává
každý druhý pečující,
že se dopustil nějakého násilí.
A já když říkám násilí,
tak ti myslím jako velice široký pojem
od týrání, zneužívání,
podřívání důstojnosti
a mohou to být
relativně lehké věci,
jako to, že se někdo
ožená a řekne vám,
uhnit dětku starej, po velmi těžké
věci, jako je právě trás nežívání
léku, k tomu, aby vás ovládali
nebo k tomu fyzickému násilí
a my to všechno zahrnojíme
pod ten název násilí, protože
ten, jednak je to v složitě,
to vymenovává celé,
ale na druhou stranu pro každého z nás
je citlivější něco jiného
a pardonata to jenom
v fouzovkách prostě z dětku starej
může být neuvržitelně zraňující.
A pardonata terminologie,
je to tedy násilí,
není to šikana?
My tomu říkáme fenomen EAN
z anglického elder abuse a neglect
což původní nějaký význam
bylo tlučení babiček
a od toho se to rozvinilo
do poměrně široké definice
která právě zahrnuje nejruznější

formy toho týrání
důstojnosti a ta šikana
k tomu samozřejmě patří
a je to o nějaké definiční čistotě
ale myslím si, že podstatnější
jsou ty věci, které se vlastně dějí
než to jakým říkáme.
A jsme v tom nějak výmeční
třeba v rámci Evropské unie,
mě tak napadá?
Bohužel, možná výmeční
jsme v tom, že jsme jedny z posledních
který vlastně na to připravují
ty emperické studie,
že jsme dlouhou dobou neměli
procenty, prevalence
těchto form násilí v populaci
seniorské starší 65 let
čekáme na ta čísla
v kontextu sociálních služeb
ale tak jak se nám potvrdilo to,
že jsme na té úrovni zruha
jako ostatní státy, i v tom kontextu
té domá cípeč nebo toho, co se děje doma
tak očekáváme, že to bude
velmi podobné i v těch institucích.
Ale chci říct vlastně takhle před závorku
že v žádném případě nechceme
demonizovat to, co se v těch institucích
nebo jaké instituce jsou
protože jsou velmi nápomocné k tomu, když
nezvládáme doma péči o naše senior
a seniorky, ale zároveň
musíme otevřít tu debat o to, jak
pečovat lépe. Co může
ves k tomu, abychom pečovali
lépe, jiný mysl, co může
za to, že v některých institucích
v případech některých seniorů
ta péče prostě není dostatečná
ve smyslu, že tam dochází k nějaké
budu používat to slovo šikana
nebo to násilí tedy. Je to
kombinace několika zdrojů, začíná to

tím, jak velce malou
prestiž vůbec mají se nehoří v naší
společnosti, že péče o ně
není něco, co by vám zaručovalo
jako skvělou kariéru, něco, co by vám
zaručovalo, že vás budou lidé
uznávat, že máte skvělé zaměstnání
potom to také
často mohou vykonávat lidé, jako s
vlastně z nízkým vzděláním, nebo s
nějakou úplněom základní vícvikem
a zároveň jsou
v nížsku ohodnocení. Takže
tahle kombinace nepríznivých
vlivů může potom vyprodukovat
to, že toho personalu je malo,
klientu je hodně jsou přetížení
velmi cerychlé vyhoří, je velce
slabá podpora, vlastně i
nějakého jejich psychického
zdraví a těch pečujících.
Takže je to takový výbušní
koktel, který je potřeba ošetřit
ze všech stran. A liší se to
od té péče doma právě
možná i tím ta péče
a podobně, že ti lidé nemají
k těm starším možná žádný vztak.
Ale tam by měli být profesionálové,
kteří jsou na to vystudovaní,
jsou odborníci na to, jak tu
peči poskytovat dobře. A to je
nějaký rozdíl proti těm neformálním
pečujícím, kteří v současné doby
také mají velice slabou
míru podpory. My ještě
navíc jako Česká Republika máme
takové specifickou, že máme poci,
že jako ty věci se dějí
doma, že je to špinavé prálo se
doma, že o tom se jako nemluví,
co se děje a nemluví o tom,
že jako nezvládám trátu péči
a pak k těm situacím bohužel také

dochází. V tom výskumu,
který tedy realizovala Masarekova
Univerzita Veskrece Restabos
vyplívá, že vlastně 30%
těch původcu násidí jsou děti
a potom nějakých 20%
partneri a partnerky.

Děti ve smyslu děti těch seniorů?
Děti těch seniorů, ano, dospěli lidé,
ale jejich potomci, teč se to
blízké vstahy.

A ty děti jsou spíště oblasti,
dospěle děti v oblasti
právě zanedbávání té péče
u těch partnerů, to násili
se spíš děv v oblasti tak zvaného
jako omezování osobných práv,
že vás někdo zamyká v pokoji,
že vám nedovolé ztíkat se
sprátely, že vám nedá přístuk
telefonu, čte vám poštu a podobně.

Mluvit o tom je základ, k tomu
aby se to změnilo?

Já se přiznam, že já jsem se toho projektu
nabála a strašně jsem se jako
stidila a panny kaželařkám, jak
od těch takvých levičech, jak mluvíte,
jak je skoumat. A pak jsem si právě zreflektovala,
že to je ten můj vlastní strah,
že to je taková moje obava, že
vlastně od těch levičech se jako nemluví
a že musíme do toho jít prostě čelem.

A těm obětem a
přežívším prostě dát hlas
a říct, že tohle ty věci se dějí,
to je takový i koncenzus
v té akademické svěře, která se tím
zabývá, že prostě bohuže o tohle
zřejmě nevykořeníme. Ale musíme
najíct skutečně jako silné systémy
podpory P, če o ty oběti a
přežívší, ale i o typu voce násilí.
Mě třeba už se spolupracujeme
s institutem pro restaurativní justici,

která upozorně na to, že když se tyto věci stanou, tak to není jenom problém toho pachatala, které ho jenutné potrestat a to platí i v těch sociálních službách, nebo zdravotních službách. Ale samozřejmě musíme se tate oběti, co potřebujeme, jakí můžeme podpořit a pak celou tu komunitu, která je kolem toho. Protože právě v tom případě, jak o něm mluvíme dneska, tak vlastně to dopadá na celou tu nemocnici na všechny kolegy a kolegy někteří u toho nějak mohli být přítomní na všechny pacienty, který tam jsou na lidi, který si to přečtou. My to mu říkáme vlastně sekundární vyktimizace, že se začnete bá, že se to stane i vám. A pak se můžete toho svého seniora, seniorku do nějaké instituce umístit, protože přece ditito a tam se děou strašní věci a to vás jako třeba neformálního pečujícího stojí vaše vlastní zdraví a podobně. Takže je to fakt strašně zamotané a pokud o tom začneme mluví, tak se z toho nevyhrabem. A doma když dochází k nějakém mutomu násilí, tak to je zjmena z důvodu. Tam samozřejmě se to liší trošku podle toho typu násilí, co mě překvapilo v tom našem dotazníku, který byl poměrně obsáhlí a ptal se teda na různé věci od toho, jestli vás někdo jako omamuje nějaký miléky, přes seksuání násilí, finanční zneužívání, takže tam ty zdroje těch nebo důvody moužou byt jako velmi různé a vlastně všechny ty položky v tom dotazníku na ně někdo odpovídal, že se mu to stalo. Že vlastně nebyla jiná položka, kde by prostě někdo jako nebyl

a to mě přišlo strašně
zarážící, že skutečně, když to
přeznativní studie na běžnou populaci
tak vlastně v těch nejhorších formách
násilí, které byly
relativně nejmeně často zastoupeny
tak je to přes skoro 3,5 tisíce
lidí ročně a v těch
nejčastějších, což je právě to podryvání
té důstojnosti jako grube
nějaké oslovování, tak je to
325 tisíc lidí a to
jsou prostě obrovské počty.
A máte tedy pocit, že jsme teprve na cestě,
abychom si dokázali vážít
starších jako češi
a že ta křivka je
stoupající s tím, že se nám to začíná dařit
a nebo z někde stagnujujeme, a nebo
vám to přijde, že to je rok od roku horší a chápu,
že ty studie na to, jak jste sama říkala, nemáme
úplně, ale z nějaké
vlastní empirie.
To téma samozřejmě pro mě
nebo u také starě něco, co
sledují 20 let, takže nějaké
srovnání bych mít mohla a mám
pocit, že to je jako ve vlnách, že
jí rá, a já už mám takové naděje,
že vlastně se začneme, co dí, tam se
čnem uvědomovat, že potřebujeme
nějakou empaty a potřebujeme
odstranit ageismu ze svého středu
a pak narázíme nějaký prostor
sociální, kde prostě je to pole
úplně nepolíbené a neorané
a tak, jak vlastně jsme viděli jako
poměnění obrovský dopad toho,
že jsme začali mluvit o gendru
a o, třeba, seksizmu,
tak přesto, že ageismus nebo
věková diskriminace je mnohem
diskriminace na základě pohlaví
s vlastom výším věku, tak

vlastně pořádně vidím, že by ty kampaně
měli jako podobně silný dopad
a tím pádem ani ty efekty
toho, že bychom si uvědomovali,
že je to některé věci prostě
ať už jsou politicky nekorektní
nebo se to prostě nehodí
třeba lidi takhle oslovovat,
tak tam ještě nejsme.
Takže tahle debata nás očividně ještě čeká,
říkám si, jestli by to možná
nemohla zaštitit nějaká
odpora, jestli by se neměli
udítني nějaké legislativní změny.
Rozhodně ano, protože v současné doby
nemáme nikoho, kdo by tuhla agendu
měl na starosti.
My bychom moc rádi viděli vlastně nový zákon
proti týrání seniorů,
který by pomohl nějak nastavit
ty procesy, nastavit
spolupráci, protože v současné chvíli,
když to třeba oznámíte na polici,
tak tam neexistuje žádný propojovací
kanál, třeba, aby to
začalo řešit sociální odborné obci
nebo, aby vlastně se rozdělila
celá nějaká ta podpůrnásít
a to by ten zákon
mohl pomoci, zatím se nam ale velmi
obtěžně hledají partnéri,
kteří by to v to téma
se vzali vlastně za své a já si to
zase vykládám tím, že seniory jsou
často až ta poslední kapitola zájmu.
To zemná zákon o násli na seniorech,
který by usnadnil třeba na hlašování
toho násli, toho příkoři, které
se jim děje.
Mě třeba kampaní to, abychom věděli,
co se stane, když to nahlásíte, protože
máme obrovský podíl
lidí, kteří o tom nikdy s ním nemluvili
a myslíme se, že část tohé

práve z toho důvodu, že vyubec nevíte,
co se bude dít, a nebo
máte tu neblahou zkušenost, třeba o někoho
jiného, že to třeba někde nahlásili
a ono to zapadlo, jako nějaký
přestupek a nic se nestalo.

A to mě přišlo zajímavé i v tom případě,
kterém zase teda neská můvime,
že tam velmi často slýchám třeba
těch právníků, kteří se s tím zabývají,
že ty instituce reagují
tak jako vlastně vlažně
a že se nic nestalo a že to přece
nebylo tak strašně hrubí.

A ta úroveň toho, co oni považují
zahruzně hrubí je úplně někde jim de.
Takže ta legislativní opora by
pomohla tohle to trošku jinak nastavy.
Tak já moc díky, že jsme to téma
tohlečně otevřít.

Děků za možnost ho otvírat.

Tohle už je všechno

z Vinohradské 12

z pravodajského podkástu Českého rozhlasu.

Dnes s Anou Košlerovou

reportérkou webu i rozhlas CZ

a se sociální gerontološkou

lucí Vidovičovou, která působí

ve výzkumném ústavu práce

a sociálních věcí,

dále taky na Masarykově univerzitě

a je i externí poradkyně

ministerstva práce a sociálních věcí.

Vinohradská 12

věnovaná násilí na seniorech

je za námi, před námi

jsou další důležitá témata

a další hosté

neprošvihněte je nejliv uděláte, když nás

začnete odevídat

v podkástových aplikacích

a nebo sledovat na sociálních sítích

na slyšenou zítra.